

สรุปผลการสัมมนาระดับชาติ

เรื่อง เดินหน้า

ยุทธศาสตร์AAA

Accessibility for All Act

จัดทำโดย

คณะกรรมการการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารวิชาการลำดับที่ ๒๔

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สรุปผลการสัมมนาระดับชาติ
เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

จัดทำโดย

คณะกรรมการธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารวิชาการลำดับที่ ๒๔

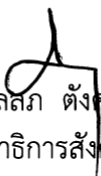
คำนำ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act : AAA) โดยมีเป้าหมายในการพิจารณาศึกษา ๔ ประการ ได้แก่ ๑) การขับเคลื่อนให้ประเด็น Accessibility เป็นวาระแห่งชาติ โดยปรากฏอยู่ใน “ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี” และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒) การจัดทำกฎหมายว่าด้วยการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act : AAA) ๓) การบูรณาการ งบประมาณ การดำเนินงาน บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ “ประชารัฐ” และ ๔) การผลักดัน การบังคับใช้กฎหมาย AAA เพื่อคนทั้งมวล มีความเป็นสากล เป็นอารยะสถาปัตยกรรม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละคน สะดวก ปลอดภัย ทัวถึง เป็นธรรม เท่าเทียม เสมอภาค ทันสมัย และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการข้างต้น คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงได้จัดสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อนประเด็น Accessibility ให้เป็นวาระแห่งชาติ นำไปสู่การจัดทำกฎหมายว่าด้วยการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act : AAA) และเกิดการบูรณาการงานในรูปแบบ “ประชารัฐ” ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อเปิดเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อรวบรวมและจัดทำ ข้อเสนอแนะต่อประเด็น Accessibility ซึ่งจะได้นำเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้จัดทำสรุปผลการสัมมนาระดับชาติดังกล่าว เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

คณะกรรมการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์
ต่อผู้ที่สนใจศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและ
ใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act : AAA)

ด้วยจิตคารวะ

(นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์)

ประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สารบัญ

หน้า

สรุปผลการสัมมนาระดับชาติ

เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ๑

๑. พิธีเปิดการสัมมนาระดับชาติ

เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ๑

๒. ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนา ด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศไทย”

โดย ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ๔

๓. อภิปราย เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ๙

๔. เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา ๒๓

๕. สรุปประเด็นสัมมนาระดับชาติ

เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ๒๖

- ภาพบรรยากาศการสัมมนาระดับชาติ

เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ๒๘

ภาคผนวก

- รายชื่อคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชนสตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ
- รายชื่อที่ปรึกษาที่ดีประจำคณะกรรมการ
- รายชื่อคณะอนุกรรมการ

สรุปผลการสัมมนาระดับชาติ
เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”
จัดโดย

คณะกรรมการการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
วันจันทร์ที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙
ณ ห้องรับรอง ๑ - ๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

คณะกรรมการการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในมิติทางสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ ณ ห้องรับรอง ๑ - ๒ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. พิธีเปิดการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

- นายมณฑิธร บุญตัน รองประธานคณะกรรมการการสังคมฯ คนที่หนึ่ง และประธานคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ กล่าวรายงาน การสัมมนา สรุปได้ ดังนี้

ตามที่คณะกรรมการการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญ ต่อประเด็นการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ หรือ Accessibility ซึ่งมีแนวโน้มที่จะได้รับความสนใจสูงขึ้นเรื่อย ๆ และ

เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า Accessibility ไม่ได้เป็นประเด็นเฉพาะกลุ่มคน กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่เกี่ยวข้องกับทุกคนในสังคม โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ และคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในมิติทางสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงเห็นควรจัดการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “เดินทางยุทธศาสตร์ AAA สู่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนประเด็น Accessibility ให้เป็นวาระแห่งชาติ นำไปสู่การจัดทำกฎหมายว่าด้วยการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Accessibility for All Act : AAA) และเกิดการบูรณาการงานในรูปแบบ “ประชารัฐ” ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อเปิดเวทีในการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อเสนอแนะต่อประเด็น Accessibility ซึ่งจะได้นำเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

การสัมมนาระดับชาติในครั้งนี้ ได้รับเกียรติจาก ดร.พิเชษฐ ดุรงคเวโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กล่าวปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์ AAA สู่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศไทย” และได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายด้าน อันประกอบด้วย อาจารย์ศักดิ์ชัย ยวงตระกูล อดีตอุปนายกคนที่หนึ่ง สภาสถาปนิก ศ.ดร.สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดร.ทวีศักดิ์ กอนันต์กุล ที่ปรึกษาอาวุโสผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ และดำเนินรายการโดย นายฤกษ์ ละเอียด ประธานมูลนิธิอารยสถาปัตย์เพื่อคนทั้งมวล นอกจากนี้ ได้รับเกียรติจากผู้เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และสื่อมวลชน รวมจำนวน ๒๐๐ คน

- นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง กล่าวเปิดการสัมมนา สรุปได้ ดังนี้

การจัดสัมมนาของคณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เรื่อง เติมน้ำยุทธศาสตร์ AAA สู่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือประเด็น Accessibility for All Act : AAA ในครั้งนี้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบันที่ยังขาดความพร้อมในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่กลุ่มคนพิการเท่านั้น ยังต้องรวมถึง ผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส โดยการสัมมนาครั้งนี้ถือเป็นนิมิตหมายอันดีในการระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา เพื่อขับเคลื่อนให้เป็นวาระแห่งชาติ และนำไปสู่การผลักดัน ๔ เรื่องสำคัญ ได้แก่ ๑) การกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ ๒) กำหนดให้นำไปสู่การออกกฎหมายให้พื้นที่สาธารณะต้องคำนึงถึงมาตรฐานสากล เพื่อให้กลุ่มคนพิการตลอดจนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส สตรี เยาวชน และผู้สูงอายุ ได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ๓) ผลักดันให้มีการพิจารณางบประมาณเชิงบูรณาการ และ ๔) ผลักดันให้บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังในอนาคต

สำหรับประเด็นการจัดพื้นที่สาธารณะเพื่อให้ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้นั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อผลักดันการบูรณาการการกู้ชีพ ซึ่งได้กำหนดแผนบูรณาการระบบการกู้ชีพในประเทศไทยให้มีมาตรฐานสากล ซึ่งจะผลักดันให้ออกกฎหมายกำหนดให้อาคารขนาดใหญ่ และพื้นที่สาธารณะต้องมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น ดังนั้น เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ น่าจะผนวกรวมเป็นเรื่องเดียวกันได้ในการบัญญัติกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อรองรับทั้งคนปกติและคนด้อยโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะทั้งในยามปกติและเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

ในการสัมมนาครั้งนี้ ถือเป็นนิมิตหมายที่ดีในการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับเกียรติจาก ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาเป็นผู้นำการอภิปราย จึงเชื่อมั่นว่าการจะนำไปสู่การบรรลุให้เป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติมีความเป็นไปได้อย่างยิ่ง รวมถึงการระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนาในวันนี้ จะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการที่จะช่วยขับเคลื่อนให้สิ่งต่าง ๆ ที่คาดหวังไว้เป็นจริงได้ในอนาคต และขอให้การสัมมนาในครั้งนี้จงบรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายในอันที่จะอำนวยความสะดวกให้พื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ให้ ทุกคนเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นจริง

๒. ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศไทย” โดย ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สรุปได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ Accessibility for All Act หรือ AAA ถือเป็นการตั้งโจทย์ใหม่ที่เปลี่ยนไปว่าการจะทำอะไรนั้น จะต้องคำนึงถึงทุกคนทั่วไป ไม่ใช่เพียงเฉพาะกลุ่มคนพิการเท่านั้น ถือเป็นการสร้างวัฒนธรรม AAA เพื่อให้สังคมยอมรับ เช่นเดียวกับอาหารฮาลาล (Halal Food) ซึ่งเป็นอาหารของชาวมุสลิม แต่ทุกคนก็สามารถกินได้ไม่เพียงชาวมุสลิมเท่านั้น และปัจจุบันธุรกิจการส่งออกอาหารฮาลาลสามารถ ส่งออกไปขายในประเทศที่ไม่ใช่มุสลิมได้มากกว่าประเทศที่เป็นมุสลิม ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันแนวคิด AAA ที่ไม่ใช่เป็นการดูแลเฉพาะกลุ่มคนด้อยโอกาสหรือคนพิการเท่านั้น แต่ต้องรวมถึงทุกคน จึงถือเป็นการเปลี่ยนบริบทของสังคม เป็นการให้การศึกษาและการรับรู้กับเยาวชนของชาติ เพื่อสร้างให้ AAA เป็นวัฒนธรรมหนึ่งของสังคม เพื่อนำประเด็นของคนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส กลับมาใส่ไว้ในสมการของคนทั่วไปด้วย ดังนั้น การทำความเข้าใจกับสังคมจึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA ได้ง่ายขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ที่ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย ซึ่งทั่วโลกให้การยอมรับและนำไปปฏิบัติ โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ AAA ใน ๒ เป้าหมาย คือ (๑) เป้าหมายที่ ๑๑ ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทัวถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน (SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES) นอกจากนี้ ประเด็น AAA ยังเกี่ยวข้องกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ซึ่งจากสถิติผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ พบว่ากลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และคนพิการ เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติเช่นกัน และ (๒) เป้าหมายที่ ๙ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทัวถึง และสนับสนุนนวัตกรรม (INDUSTRY , INNOVATION AND INFRASTRUCTURE) เป้าหมายนี้ มีความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้าง ดังนั้น AAA จึงถือเป็นการวางโครงสร้างพื้นฐานอย่างน้อยที่สุด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง และในด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยีก็ล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างโอกาสและความได้เปรียบในทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ในร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาประเทศ จึงแสดงให้เห็นถึงความตระหนักว่าประเทศไทยจะสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ทั้งในการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมในการช่วยเหลือสังคม และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในเวลาเดียวกัน ดังนั้น การขับเคลื่อนประเด็น AAA ให้เป็นวาระแห่งชาติ ควรเชื่อมโยงเข้ากับวิสัยทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกันดีได้เป็นอย่างดี และสามารถยึดโยงเข้ากับนโยบาย AAA ให้เข้าสู่สากลได้โดยผ่าน SDGs

ไทยแลนด์ ๔.๐ เป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศไทย เป็นการปรับเปลี่ยนเส้นทาง จังหวะก้าวเดินของประเทศไทยให้ไปสู่รูปแบบที่ทันสมัย รูปแบบที่สามารถแข่งขันได้ในด้านเศรษฐกิจ รูปแบบที่สามารถอำนวยความสะดวกให้ประชาชนเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุด สืบเนื่องจากไทยแลนด์ ๑.๐ ยุคแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรกรรม ไทยแลนด์ ๒.๐ มุ่งเน้นการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม และไทยแลนด์ ๓.๐ มุ่งเน้นนโยบายของการส่งออกที่เข้มข้น การให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนจากต่างประเทศ จึงทำให้มีอุตสาหกรรมรายใหญ่ของโลกมาลงทุนอยู่ในประเทศไทยจำนวนมาก จนถึงในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ไทยแลนด์ ๔.๐ จึงเป็นการพัฒนาประเทศไทยให้สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมถึงการวางระบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตด้วย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ AAA จึงถือเป็นประเด็นสำคัญหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาประเทศเพื่อนำประเทศไทยให้เข้าสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ นอกจากนี้ ในยุคของเศรษฐกิจสีดอกเลา (Silver Economy) โดยพิจารณาจากประชากรทั้งสามช่วงวัยที่มีความสัมพันธ์กันทั้งเด็กและเยาวชน วัยแรงงาน และผู้สูงวัย การเพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละช่วงวัยล้วนมีผลกระทบต่อช่วงวัยอื่นเสมอ ปัจจุบันเด็กเกิดน้อยลง ผู้สูงวัยมีอายุยืนยาวมากขึ้น เนื่องจากระบบสาธารณสุขดีขึ้น และยังส่งผลต่อประชากรวัยแรงงานที่มีจำนวนลดลงประเด็น AAA จึงต้องคำนึงถึงทั้งสามช่วงวัย รวมถึงการคำนึงถึงการสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกและเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ ตัวเลขประชากรของสังคมไทยกว่า ๖๔ ล้านคน ซึ่งมีจำนวนคนพิการและผู้สูงอายุนานกว่า ๑๕ ล้านคน จึงถือเป็นกลุ่มประชากรจำนวนมากที่จำเป็น ต้องวางโครงสร้างพื้นฐานและสร้างความรู้ในประเด็น AAA เพื่อรองรับกลุ่มประชากรดังกล่าว

Accessibility หรือ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อม สาธารณะ มีหลักการสำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) Universal Design (UD) ๒) Assistive Technology (AT) ๓) Reasonable Accommodation (RA) ทั้งนี้ จะได้ให้ความสำคัญกับ ๒ หลักการแรก คือ UD และ AT โดย Universal Design (UD) หรือ การออกแบบเพื่อคนทุกวัย ภายใต้แนวคิดเพื่อให้ทุกคนในสังคม สามารถเข้าถึงโอกาสและการใช้ชีวิตขั้นพื้นฐานได้อย่างเท่าเทียม และเป็น การออกแบบที่มีความคุ้มค่าในการใช้งานหรือมีความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐศาสตร์ “UD” หรือการออกแบบเพื่อคนทุกวัย มีหลักการสำคัญ ๗ ประการ ได้แก่ (๑) ทุกวัยใช้ได้ (Equitable Use) (๒) ปรับเปลี่ยนได้ (Flexibility in use) (๓) ใช้งานง่าย (Simple and Intuitive Use) (๔) ง่ายต่อความเข้าใจ (Perceptible Information) (๕) เพื่อให้ทนทานต่อการใช้งานผิดพลาด (Tolerance for Error) หรือเพื่อความปลอดภัย ทำให้การเกิดอันตรายลดลง (๖) ใช้แรงน้อย (Low Physical Effort) และ (๗) ขนาดและสถานที่เหมาะสม กับการใช้งานในเชิงปฏิบัติได้ (Size and Space for Approach and use) ทั้งนี้ UD มีความเกี่ยวข้องกับหลากหลายหน่วยงาน ตั้งแต่ผังเมือง การออกแบบ ภายใน ไปจนถึงอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตสินค้าต่าง ๆ นอกจากนี้ การออกแบบเพื่อทุกคน ต้องคำนึงถึงปัจจัยและองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้แก่ (๑) ความเท่าเทียมเสมอภาคในการใช้งาน (fairness) (๒) ความยืดหยุ่น ในการใช้งาน (๓) ความง่าย (Simplicity) (๔) ความเข้าใจ (Understanding) (๕) ความปลอดภัย (Safety) และทนทานต่อความใช้งานที่ผิดพลาด (๖) ประหยัดพลังงาน และ (๗) พื้นที่ต้องมีขนาดเหมาะสมต่อการใช้งาน

โดยหลักการทั้งหมดที่ได้กล่าวมานั้น จะดำเนินการเพียง หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งอาจจะทำไม่สำเร็จ จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่จะนำ “ประชารัฐ” มาใช้เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียได้เข้ามาทำงานร่วมกันผลักดัน ในเรื่องนี้ ทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาสังคม ทั้งผู้รู้ในระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา ผู้กำหนดนโยบาย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รัฐบาล และภาคเอกชน ในฐานะผู้ผลิตที่ต้องมีความเข้าใจ ไปจนถึงผู้ใช้งาน คือ ผู้สูงอายุและคนพิการ ในด้านของ Assistive Technology (AT) เป็นการ ใช้เทคโนโลยีในการอำนวยความสะดวก โดยปัจจุบันพัฒนาการของเทคโนโลยี มีความก้าวหน้าไปอย่างมาก ประเทศไทยมีต้นแบบดี ๆ ที่ได้พัฒนาขึ้นจาก ประเทศที่มีความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้ Assistive Technology หมายรวมถึง เครื่องมือต่าง ๆ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ รวมถึงบริการที่ใช้ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ที่มีความต้องการจำเป็นที่สามารถดัดแปลง หรือปรับใช้ให้ตรงตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล เพื่อให้สามารถใช้ ชีวิตประจำวันได้สะดวก รวมทั้งสามารถประกอบอาชีพได้ด้วย

นอกจากนี้ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีเทคโนโลยีจำนวนมาก ที่ได้พัฒนาเพื่อใช้ในการป้องกันและแก้ไขความพิการในแต่ละวัฏจักรชีวิตคนพิการ ตั้งแต่ (๑) ระยะก่อนเกิด เป็นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อป้องกันความพิการ (๒) ระยะพบความพิการ เป็นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อแก้ไขความบกพร่อง และความพิการ (๓) ระยะฟื้นฟูสมรรถภาพ เป็นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อ เสริมศักยภาพคนพิการด้วยกายอุปกรณ์ และการฟื้นฟูสมรรถภาพ และ (๔) ระยะพัฒนาศักยภาพคนพิการ เป็นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อช่วยพัฒนา คนพิการให้เข้าสู่สังคมบูรณาการ ได้รับการศึกษา ได้รับการจ้างงาน และสามารถใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข ดังนั้น จากตัวอย่างที่ได้กล่าวมา ข้างต้นนั้น ถือเป็นประเด็นสำคัญที่จะสามารถนำไปใช้ ออกแบบกฎหมาย AAA ให้มีความชัดเจนและไม่ลืมนใครไว้ข้างหลัง โดยใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง และถือเป็นโอกาสอันดีของประเทศไทยในการสร้างวัฒนธรรม AAA โดยใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในระบบ AAA ซึ่งจะสามารถทำงานได้อย่างสะดวกมากขึ้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างโอกาสในอาชีพ และสร้างโอกาสในการพัฒนา ตนเอง และในโอกาสนี้ขอให้ยุทธศาสตร์ AAA ขับเคลื่อนไปได้ยั่งยืนต่อไป

๓. อภิปราย เรื่อง “เดินทางยุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”
โดยวิทยากร ดังนี้

- ๑) นายศักดิ์ชัย ยวงตระกูล อดีตอุปนายกสภาสถาบันนิคม คนที่หนึ่ง
- ๒) ศ.ดร.สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ๓) ดร.ทวีศักดิ์ กอนนันทกุล ที่ปรึกษาอาวุโส ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
- ๔) นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ
- ๕) นายมณฑิธร บุญตัน รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คนที่หนึ่ง

และ ดำเนินรายการโดย นายกฤษณะ ละไล ประธานมูลนิธิอารยสถาปัตย์เพื่อคนทั้งมวล สรุปได้ ดังนี้

นายมณฑิธร บุญตัน รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คนที่หนึ่ง และประธานคณะกรรมการกิจการคนพิการ ได้กล่าวถึงความเป็นมาและแนวทางการเดินทางยุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

Accessibility for All Act หรือ AAA มีที่มาจากประเด็นการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ มักจะถูกมองว่าเป็นประเด็นเฉพาะกลุ่มคนพิการแท้จริงแล้วคนพิการที่ต้องอยู่บนความท้าทายมากกว่าคนทั่วไป ถือเป็นเพียงตัวชี้วัดสำคัญหากทำให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้แล้ว สำหรับคนทั่วไปก็จะเป็นเรื่องง่าย ทั้งนี้ การขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวก็ยังไม่ได้ผลมากนักเนื่องจากสังคมไทยยังมองว่าคนพิการเป็นกลุ่มคนจำนวนน้อย การจะกล่าวถึงเรื่องนี้ในบริบทของคนพิการอย่างเดียวคงยังไม่พอ กลุ่มผู้สูงอายุถือเป็นกลุ่มคนที่มีโอกาสพิการมากที่สุด โดยผู้สูงอายุกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมดเป็นคนพิการ นอกจากนี้ ประเด็นเรื่อง AAA ยังเป็นปัจจัย

ที่สำคัญทางด้านเศรษฐกิจ อาทิ ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดประชุม การท่องเที่ยวโลก ภายใต้หัวข้อ การท่องเที่ยวสำหรับทุกคนที่จะช่วยส่งเสริมให้รายได้เข้าประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ เป้าหมายต่าง ๆ ที่ประเทศไทย จะเป็นศูนย์กลางทางด้านสุขภาพ และเป็นศูนย์กลางด้านคมนาคม ทุกเรื่องนั้น จะเป็นไปได้ด้วย Accessibility for All Act หรือ AAA

AAA ย่อมาจาก Accessibility for All Act หมายถึง กฎหมายว่าด้วยการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้สำหรับทุกคน “A” ตัวแรก คือ “Accessibility” หมายถึง การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ “A” ตัวที่สอง คือ “All” หมายถึง ทุกคน และ “A” ตัวที่สาม คือ “Act” มีความหมาย ๒ ประการ คือ (๑) Act หมายถึง พระราชบัญญัติหรือกฎหมาย และ (๒) Act มาจาก Action หมายถึง การลงมือทำ หรือการทำให้เป็นจริง นอกจากนี้ AAA ยังเป็นสัญลักษณ์ ที่องค์กร The World Wide Web Consortium (W3C) ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลมาตรฐานเว็บไซต์ ได้มอบให้กับเว็บไซต์ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับดีมาก เป็นแนวทางขั้นสูงสุด เพื่อให้ผู้ใช้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและใช้งานเนื้อหาเว็บไซต์ได้สูงสุด เว็บไซต์ที่มีสัญลักษณ์ AAA ถือเป็นเว็บไซต์ที่มีความสุดยอดด้านการออกแบบ สุดยอดด้านการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ และสุดยอดของการพัฒนา ดังนั้น AAA นอกจากจะความหมายถึงการขับเคลื่อนเพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ให้เกิดขึ้นเป็นนโยบายและกฎหมาย AAA แล้ว ยังเป็นสัญลักษณ์การเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้สำหรับทุกคน ดังนั้น AAA จึงถูกนำมาใช้เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นี้ด้วย ทั้งนี้ Accessibility for All Act หรือ AAA หรือกฎหมายว่าด้วยการเข้าถึงและใช้ประโยชน์สำหรับทุกคนยังไม่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยทั่วโลกก็ยังมีข้อถกเถียงว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายรวมหรือไม่ ซึ่งในแต่ละประเทศที่มีกฎหมาย AAA จะมีรูปแบบต่างกันไปตามวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ อาทิ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป หรือประเทศฟิลิปปินส์ เป็นต้น กฎหมาย AAA ของประเทศไทย กระจัดกระจายอยู่หลายที่ จึงมีความพยายามที่จะมีการประมวล

หรือรวมกฎหมายเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ โดยมองภาพรวมในทุกมิติ ทั้งด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม ระบบขนส่ง เทคโนโลยีและบริการ อย่างไรก็ตาม ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะทำให้ยุทธศาสตร์ AAA เป็นจริงขึ้นมาได้ เนื่องจากในแต่ละปีงบประมาณของประเทศไทยถูกใช้จ่ายไปกับการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐจำนวนมหาศาล จึงเป็นต้นทางและเป็นปัจจัยเสริมที่สามารถบรรลุผลการทำงานให้เกิดการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ทั่วหน้า โดยใช้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นไปตามข้อคิดเห็นทั่วไปของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งสหประชาชาติ ข้อที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ย่อหน้าที่ ๓๒

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ถือเป็นเป้าหมายหลักของโลก และคำที่ใช้อยู่ในเกือบทุกเป้าหมายของ SDGs คือ Inclusive การอยู่ร่วมกันหรือการไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งตรงกับคำที่กลุ่มคนพิการใช้มาโดยตลอด คือ Inclusive Society สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน นอกจากนี้ SDGs ยังกล่าวถึงสภาพแวดล้อมและเมืองที่ทุกคนเข้าถึงได้ ซึ่งหมายความรวมถึงทุกมิติ เมื่อ SDGs เป็นหัวใจการพัฒนาของทุกคนและทุกกลุ่ม การพัฒนาที่ยั่งยืน จะขาดยุทธศาสตร์ AAA ไม่ได้ จึงต้องนำยุทธศาสตร์ AAA ไปสู่การกำหนดเป็นกติกาของประเทศ นำไปสู่การบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ ควรบรรจุเรื่องของการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ หรือ AAA ไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA มีเป้าหมายในระยะยาว คือ กฎหมายว่าด้วยการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้สำหรับทุกคน สำหรับเป้าหมายในระยะสั้น คือ การบรรจุประเด็น Accessibility ไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เนื่องจาก AAA นอกจากจะต้องมีการปฏิรูปในหลายมิติ

ทั้งในเชิงสังคม วัฒนธรรม และเจตคติของคนในสังคมแล้ว AAA ต้องมีกำลังเงินหรือกำลังทางเศรษฐกิจซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน เนื่องจากค่าใช้จ่ายภาครัฐถือเป็นสิ่งที่ทำให้ประเทศชาติขับเคลื่อนต่อไปได้ และในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... ได้เข้าสู่อการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงถือเป็นโอกาสสำคัญที่จะเสนอให้มีการบรรจุประเด็น AAA ไว้ในร่างกฎหมายดังกล่าว และยุทธศาสตร์ AAA จะเป็นจริงได้ โดยกลไกการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ดังนั้น Public Procurement หรือการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ถือเป็นกระแสสำคัญในการผลักดัน AAA เพื่อการเข้าถึงสำหรับทุกคน ทั้งนี้ ตามข้อคิดเห็นทั่วไปของคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการแห่งสหประชาชาติ ข้อที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ย่อหน้าที่ ๓๒ ได้แนะนำว่าในการการปรับปรุงกฎหมายภายในของประเทศรัฐภาคี จะต้องพิจารณาถึงกฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเพื่อเป็นปัจจัยเสริมที่จะสามารถบรรลุผลการทำให้เกิดการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ทั่วหน้า นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญฉบับผ่านประชามติ มาตรา ๒๗ วรรคสี่ “มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... กำหนดนิยามให้ “การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ “พัสดุ” หมายความว่า สินค้า งานบริการ งานก่อสร้าง งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ได้เสนอคำแปรญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอบรรจุประเด็น Accessibility ไว้ในร่างกฎหมายดังกล่าว จำนวน ๓ มาตรา ดังนี้

๑) แปรญัตติขอเพิ่มหลักการ AAA ในมาตรา ๘ ซึ่งได้กำหนด หลักการสำคัญในการจัดซื้อจัดจ้างไว้ ๔ ประการ ได้แก่ (๑) คุ่มค่า (๒) โปร่งใส (๓) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ (๔) ตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ได้เสนอคำ แปรญัตติเพื่อให้ AAA เป็นอีกหนึ่งหลักการสำคัญในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยขอ เพิ่มความเป็น (๕) ของมาตรา ๘ ดังนี้

“มาตรา ๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงาน ของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้อง กับหลักการ ดังต่อไปนี้

..... ฯลฯ .....

(๕) เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ถ้วนหน้า โดยต้องมีการ ประเมินผลกระทบต่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล มาตรฐาน แห่งชาติ หรือมาตรฐานอื่นที่คณะกรรมการนโยบายรับรอง”

๒) แปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๕ ดังนี้

“มาตรา ๑๕ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นหลักประกัน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากพัสดุในการจัดซื้อจัดจ้าง ภาครัฐ หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ ขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้างก็ได้”

๓) แปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมความเป็น (๗/๑) ของมาตรา ๒๓ ดังนี้

“มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

..... ฯลฯ .....

(๗/๑) ให้การรับรองหรือเพิกถอนมาตรฐานเพื่อการเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้ถ้วนหน้าจากพัสดุ (Accessibility Standard)”

ทั้งนี้ กลไกการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพ มีพลังมหาศาล และถือเป็นกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการผลักดันยุทธศาสตร์ AAA เพื่อให้เกิดการเข้าถึง อย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ในทุกมิติได้อย่างแท้จริง

ศ.ดร.สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ AAA เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคน แต่สังคมไทยยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก จึงทำให้คนด้อยโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ต้องเป็นคนด้อยโอกาสต่อไป การที่เครือข่ายคนพิการและผู้สูงอายุได้ริเริ่มให้ประเด็น AAA เป็นวาระแห่งชาติ ถือเป็นโอกาสที่ดี แต่สำหรับประเทศไทยการมีกฎหมายเพียงอย่างเดียวยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เช่นเดียวกับการมีกฎหมายควบคุมอาคารของไทย ซึ่งถือเป็นกฎหมายที่ทันสมัย แต่ก็ยังเกิดเหตุไฟไหม้อาคารสาธารณะ ไฟไหม้โรงพยาบาลนคร และเกิดความเสียหายตามมาอย่างมากมาย ดังนั้น การที่ประเทศไทยกำลังผลักดันขับเคลื่อนให้มีกฎหมาย AAA ในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องมีกระบวนการในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมไทย โดยให้ความสำคัญต่อเรื่องการเข้าถึงและใช้ประโยชน์อย่างเท่าเทียม เนื่องจาก คนส่วนใหญ่ยังคิดเฉพาะเรื่องตัวเอง หรือคิดว่าอุบัติเหตุที่อาจจะเกิดขึ้น อาทิ ตึกถล่ม ไฟไหม้ เรือล่ม หรือแผ่นดินไหว จะไม่เกิดขึ้นกับตนเอง จนไม่ได้ให้ความสำคัญหรือคำนึงถึงสิ่งที่ต้องทำให้เป็นเรื่องปกติของสังคม และเมื่อกล่าวถึง Universal Design (UD) หรือการออกแบบเพื่อทุกคน สังคมก็มักจะนึกถึงเฉพาะกลุ่มคนพิการ ซึ่งแท้จริงแล้วเกี่ยวกับทุกคน เนื่องจากทุกคนล้วนจะต้องเป็นผู้สูงอายุ หรือมีบุคคลในครอบครัวหรือพ่อแม่ที่เป็นผู้สูงอายุ ทั้งนี้ กรณีต่างประเทศ อาทิ สิ่งก่อสร้างหรืออาคารโบราณที่สร้างมาแล้วกว่า ๒,๐๐๐ ปี ในประเทศอิตาลี สามารถจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวก แต่ด้วยทัศนคติของสังคมไทย การจะปรับเปลี่ยนหรือจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ใน

แต่ละเรื่องยังทำไม่ได้ อาทิ วัดหรือสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวลำดับต้น ๆ ของโลก แต่การเข้าถึงและใช้ประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุและคนพิการยังเป็นไปได้ยาก หรือการเรียกร้องให้จัดซื้อรถเมล์ชานต่ำเพื่อให้ใช้ได้สำหรับทุกคนก็ยังเป็นปัญหาเนื่องจากเหตุผลที่ว่าประเทศไทยยังมีปัญหาเรื่องน้ำท่วม

ดังนั้น ประเด็นเรื่อง AAA กฎหมายอาจจะไม่ใช่ทางออกเดียว จะต้องรวมถึงการปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคมไทย และทุกคนที่เข้าร่วมสัมมนาในวันนี้ ไม่ว่าจะอยู่ในอาชีพใด บทบาทใด ควรช่วยกันขับเคลื่อนและช่วยกันสร้างสังคมให้ทุกคนเท่าเทียม สร้างจิตสำนึกร่วมกัน แม้ในปัจจุบันจะดีขึ้นจากในอดีตที่ผ่านมาแล้ว แต่ก็ยังต้องช่วยกันขับเคลื่อนต่อไป ทั้งนี้ ต้องเน้นเรื่องการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล โดยนำประเด็น AAA เข้าไปอยู่ในการเรียนการสอน เพื่อสร้างให้เด็กรุ่นใหม่ที่จะเติบโตขึ้นมาในอนาคตได้เห็นการเพื่อแม่และมองเห็นทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ ประเด็นการพัฒนาเทคโนโลยีก็เป็นอีกประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ อาทิ เทคโนโลยีในการผลิตรถวีลแชร์สำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวและรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งประเทศไทยจะต้องใช้รถวีลแชร์มากกว่า ๒๐ ล้านคัน สำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ และกลุ่มคนอื่น ๆ แต่ประเทศไทยก็ยังมีเทคโนโลยีที่จะสามารถผลิตเองได้ อย่างไรก็ตาม ยุทธศาสตร์ AAA ควรเชื่อมโยงทุกเรื่องต่าง ๆ ทั้งเรื่องกฎหมาย จิตสำนึก ความใส่ใจด้านเทคโนโลยี และการบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน โดยการบูรณาการการทำงานเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างให้ทุกคนในสังคมไทยมีจิตสำนึกร่วมกันว่า AAA ถือเป็นเรื่องของตนเองและเป็นเรื่องของคน

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

การเดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อพิจารณาย้อนหลังไปในยุคไทยแลนด์ ๑.๐ เป็นยุคการพัฒนาเกษตรกรรม ไทยแลนด์ ๒.๐

เป็นยุคในการการลดการนำเข้าและการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมให้เพิ่มมากขึ้น จนนำมาสู่การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และส่งผล ให้จำนวน คนยากจนในประเทศไทยลดน้อยลง ต่อมาไทยแลนด์ ๓.๐ การปรับเปลี่ยน ประเทศเข้าสู่อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ทำให้ประเทศไทยมีรายได้นำมาใช้ ในการพัฒนาประเทศจนเกิดความรุ่งเรืองมากขึ้น แม้ในช่วงดังกล่าวจะเกิด วิกฤตทางเศรษฐกิจ แต่ด้วยการผลักดันกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาก็นำไปสู่สำเร็จ ดังนั้น การเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ซึ่งจะมีการพัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างรวดเร็ว และรวมถึงไปถึงการพัฒนา ในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ อย่างมากมาย การเดินทางของ สังคมไทยเข้าสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ ก็ควรรวมถึงคนในทุกยุคตั้งแต่ไทยแลนด์ ๑.๐ ให้ร่วมพัฒนาไปพร้อมกัน โดยไม่ทิ้งคนในยุคใดไว้ข้างหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนพิการและผู้สูงอายุการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA โดยจัดทำให้เป็น ฉบับเดียวนั้น ถือเป็นเพียงหนึ่งเครื่องมือเท่านั้น เนื่องจากในประเทศไทย แม้กฎหมายจะมีความสำคัญ แต่ก็มีเงื่อนไขและปัจจัยอื่น ๆ อีกที่จะทำให้ บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้ ขอยกตัวอย่างกรณี การขับเคลื่อนงานด้านการวางแผน ครอบครัวในประเทศไทย โดยยุทธศาสตร์ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ของประเทศ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์การศึกษา วรรณคดี และการเปลี่ยนความคิดผู้คนในสังคม และเป็นยุทธศาสตร์ที่มีความ สำคัญที่สุด ๒) ยุทธศาสตร์ทางเทคนิค การพัฒนาให้มีเครื่องมือทาง เทคนิคดี ๆ ที่จะช่วยให้เกิดความสำเร็จ เทคโนโลยีจึงมีความสำคัญต่อการ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา ๓) ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐศาสตร์ หรือทางเศรษฐกิจ การรณรงค์ให้วางแผนครอบครัวโดยการทำให้รู้สึกว่ามีลูกเยอะจะเดือนร้อน โดยกำหนดให้ข้าราชการจะสามารถเบิกค่าเล่าเรียนลูกได้เพียง ๒ คน ถ้าเกินกว่านั้นต้องรับผิดชอบเอง ซึ่งถือว่าได้ผลดีอย่างยิ่ง และ ๔) ยุทธศาสตร์ ด้านกฎหมาย ถือเป็นยุทธศาสตร์สุดท้าย และการดำเนินงานด้านการวางแผน ครอบครัวนั้น ได้ดำเนินการโดยใช้เพียง ๓ ยุทธศาสตร์แรกก็สำเร็จ ปัจจุบันอัตรา

การมีลูกเฉลี่ย ๑.๖ คนต่อครอบครัว ทำให้ประชากรของไทยมีการชะลอ และจะหดตัวขึ้นไปในอนาคตเช่นเดียวกับสังคมญี่ปุ่นในปัจจุบัน นอกจากนี้ กรณีการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาคนสูบบุหรี่ ซึ่งได้ผลักดันมากกว่า ๕๐ ปี โดยใน ๒๐ ปีแรกไม่สำเร็จ จนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกกฎหมาย จำนวน ๒ ฉบับ เพื่อใช้บังคับแต่ก็ยังไม่ได้ผลมากนัก จนต่อมาผลักดันให้เกิดสำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือ สสส. เพื่อนำภาษีบาป ทั้งจากบุหรี่และเหล้า มาใช้ในการรณรงค์ ส่งเสริม และป้องกันปัญหาการสูบบุหรี่ จนทำให้ปัจจุบัน มีผู้สูบบุหรี่ในประเทศไทยลดลงไปจำนวนมาก เป็นต้น ดังนั้น การจะนำกฎหมาย AAA มารวมเป็นฉบับเดียว อาจจะต้องใช้เวลาในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความรอบคอบ และไม่เกิดปัญหาในภายหลัง สำหรับประเด็นเรื่อง AAA ด้านผู้สูงอายุ กรณีประเทศญี่ปุ่น ถือเป็นต้นแบบในการจัดทำระบบการเดินทางเพื่อรองรับ การเดินทางของผู้สูงอายุ ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ รวมถึง ระบบของโรงเรียนอนุบาลในประเทศญี่ปุ่น เด็กอนุบาลทุกคนจะต้องเดิน จากบ้านไปโรงเรียนเอง ประเทศญี่ปุ่นจะมีโรงเรียนใกล้บ้านและพัฒนา โรงเรียนใกล้บ้านให้ดี และทำให้ทุกเส้นทางจากทุกบ้านปลอดภัยสำหรับเด็ก อนุบาลสามารถเดินไปเรียนได้ นี่คือนวัตกรรมของสังคม AAA ที่ทุกคนต้องช่วยกัน สร้างขึ้นให้เป็นเรื่องปกติทั่วไป

นายศักดิ์ชัย ยวงตระกูล อดีตอุปนายกสภาสถาปนิก คนที่หนึ่ง
ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ AAA ในฐานะสถาปนิกก็จะขอกว่าถึง AAA ในด้าน สถาปัตยกรรม ซึ่งปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมอาคาร ที่กำหนดให้ทุกอาคาร จะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของทุกคน ซึ่งออกมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ การที่จะเป็นยุทธศาสตร์ AAA ในปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมอาคาร ซึ่งหมายถึง บ้าน ที่อยู่อาศัย สำนักงาน สถานทีราชการ แต่ในส่วนของสถานที่พักผ่อน ท่องเที่ยว และสวนสาธารณะ ต่าง ๆ ก็เป็นสถานที่ที่ทุกคนต้องการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้เช่นเดียวกัน

โดยรอยต่อสำคัญระหว่างสถานที่ต่าง ๆ คือ การเดินทาง ถือเป็นอีกปัญหาสำคัญที่ต้องมีการแก้ไขควบคู่กันไป ในส่วนของทางเท้าสำหรับให้คนใช้สัญจรระหว่างบ้านหรือที่ทำงานไปยังสถานที่ต่าง ๆ ก็ยังเป็นปัญหาไม่สามารถใช้งานได้จริง เต็มไปด้วยป้ายจราจร ต้นไม้ เสาไฟฟ้า ร้านขายของ โดยภาครัฐก็ยังให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาน้อย

กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงเพื่อให้ทันสมัย และสอดคล้องการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘ ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมของอาคารที่คนพิการ ผู้สูงอายุ และทุกคนสามารถเข้าถึงได้ พ.ศ. .... โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. ๒๕๔๘

๒) นิยามในกฎกระทรวง

“สิ่งอำนวยความสะดวก” หมายความว่า ส่วนของอาคารที่สร้างขึ้นและอุปกรณ์อันเป็นส่วนประกอบของอาคารที่ติดหรือตั้งอยู่ภายในและภายนอกอาคาร สำหรับอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารที่คนพิการ ผู้สูงอายุ และทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ และให้หมายความรวมถึงสภาพแวดล้อมของอาคารด้วย

“ทุกคน” หมายความว่า คนทุกเพศ ทุกวัย และทุกสภาพร่างกาย

“อาคารที่ให้บริการสาธารณะ” หมายความว่า อาคารที่เปิดหรือยินยอมให้บุคคลเข้าใช้ได้ไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่

“อาคารขนาดใหญ่” หมายความว่า อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร หรืออาคาร

ที่มีความสูงตั้งแต่ ๑๕ เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใด ในหลังเดียวกันเกิน ๑,๐๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

๓) ประเภทอาคารที่ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ที่บุคคลเข้าใช้โดยปกติ ได้แก่

(๑) อาคารที่ให้บริการสาธารณะ เช่น โรงแรมสรรพ หอประชุม โรงแรม สถานศึกษา หอสมุด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานีขนส่ง เป็นต้น

(๒) โรงพยาบาล สถานพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์บริการคนพิการ ศูนย์บริการผู้สูงอายุ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(๓) อาคารที่ทำการของราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

(๔) สำนักงาน อาคารอยู่อาศัยรวม หอพัก อาคารชุด ที่มีลักษณะเป็นอาคารขนาดใหญ่

(๕) อาคารพาณิชย์กรรม หรืออาคารพาณิชย์กรรมประเภทค้าปลีกค้าส่งที่มีพื้นที่สำหรับประกอบกิจการตั้งแต่สองร้อยตารางเมตรขึ้นไป

(๖) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือสถานีบริการก๊าซปิโตรเลียมเหลวตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๗) อาคารชนิดหรือประเภทตามที่รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารประกาศกำหนด

๔) ประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องจัดแล้วแต่กรณี ได้แก่ (๑) ป้ายสัญลักษณ์ (๒) ทางลาดและลิฟต์ (๓) ที่จอดรถ (๔) ห้องน้ำ ห้องส้วม (๕) บันได (๖) ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมอาคาร (๗) ประตู (๘) พื้นผิวต่างสัมผัส (๙) พื้นที่ปลอดภัย (refuge area)

(๑๐) ระบบการเตือนภัยและการขอความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉิน และ (๑๑) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นตามที่รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารประกาศกำหนด

๕) บทเฉพาะกาล กำหนดให้อาคารที่มีอยู่ก่อนหรือได้รับอนุญาตก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ ภายใต้เงื่อนไข คือ (๑) ไม่เป็นการเพิ่มพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นเกินร้อยละสองของพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นที่ได้รับอนุญาตไว้ก่อนกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ (๒) ไม่เป็นการเพิ่มความสูงของอาคาร (๓) ไม่เป็นการเพิ่มพื้นที่ปกคลุมดิน (๔) ไม่เป็นการเปลี่ยนตำแหน่งหรือขอบเขตของอาคารให้ผิดไปจากที่ได้รับอนุญาตไว้ก่อนกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA ให้ได้ผลนั้นจะต้องเริ่มที่สถาบันครอบครัว และภาคการศึกษา ในการให้ความรู้ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมหาวิทยาลัย ภาคเอกชน องค์กรทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม ต้องขับเคลื่อนพร้อมกันในทุก ๆ ส่วนให้เป็นเรื่องปกติ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน AAA ทั้งนี้ ในฐานะสถาปนิกก็จะร่วมผลักดันขับเคลื่อนในการให้ความรู้ต่อสังคมได้มากขึ้น ดังนั้น ความร่วมมือของทุกภาคส่วนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และเชื่อว่าหากมีมาตรการที่ดี มีตัวอย่างที่ดี มีมาตรฐานกำหนดไว้อย่างชัดเจน และเผยแพร่ให้ทุกคนได้รับทราบแล้ว จะส่งผลให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA เกิดขึ้นจริงในประเทศไทยได้อย่างแน่นอน

ดร.ทวีศักดิ์ กอนันต์กุล ที่ปรึกษาอาวุโส ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะสามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ AAA เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ

มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ช่วยสร้างความสะดวกสบายให้มากขึ้น ดังนั้น การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นประเด็นสำคัญของยุทธศาสตร์ AAA เช่นกัน โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (The Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) มาตรา ๙ สิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชน มาตรา ๒๑ อิสรภาพในการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็น ซึ่งรวมถึงเรื่องของข้อมูลข่าวสาร และ มาตรา ๒ ให้คำนิยามการสื่อสารว่าหมายถึง การสื่อสารด้วยภาษา การแสดง ข้อความ อักษรเบรลล์ การสื่อสารด้วยการสัมผัส ตัวพิมพ์ขนาดใหญ่ สื่อผสมที่สามารถเข้าถึงได้ ตลอดจนสื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษร สื่อเสียงภาษาที่เข้าใจง่าย ผู้อ่าน ช่องทางวิธีการ และรูปแบบการสื่อสารทางเลือก และการสื่อสารเสริม รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงได้

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (เรียกย่อ ICT) หมายถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารข้อมูลและการสื่อสาร นับตั้งแต่การสร้างการนำ आवิเคราะห์หรือประมวลผล การรับและส่งข้อมูล การจัดเก็บและการนำไปใช้งานใหม่ ครอบคลุมถึง คอมพิวเตอร์ ซึ่งประกอบด้วยส่วนอุปกรณ์ (hardware) ส่วนคำสั่ง (software) และส่วนข้อมูล (data) และระบบการสื่อสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ ระบบสื่อสารข้อมูล ดาวเทียมหรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ทั้งมีสายและไร้สาย โดยหลักการสำคัญในเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Accessibility) ได้แก่ (๑) เป็นเครื่องมือช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ และเพิ่มโอกาสในการมีส่วนร่วมกับด้านต่าง ๆ ในสังคม และ (๒) เป็นโอกาสเชิงเศรษฐกิจในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

กรอบแนวคิดการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ของ ICT คือความสามารถในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ๓ มิติ คือ (๑) การออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม หรือ UD (๒) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

หรือ AT และ (๓) การช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล (RA) อาทิ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์และอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Web and Mobile Accessibility) ซึ่งต้องมีการคำนึงถึง (๑) การออกแบบ การสร้าง การบำรุงรักษา การปรับปรุงให้ทันสมัย เว็บไซต์และการใช้งานเว็บไซต์และอุปกรณ์เคลื่อนที่ และ (๒) อุปกรณ์เคลื่อนที่ ซึ่งครอบคลุมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำงานเชื่อมต่อกับเว็บไซต์ เช่น โทรศัพท์ แท็บเล็ต และโทรทัศน์ เป็นต้น และการเข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่ง ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (๑) คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์และระบบปฏิบัติการ (Computer hardware and operating systems) และ (๒) สถานีปลายทางที่ให้บริการโดยตนเอง (Self-service terminals) และ (๓) เครื่องลงรับบริการ (Check-in machines) และบริการ

ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

๑) ด้านนโยบาย ได้แก่ (๑) นำเรื่องการเข้าถึงและใช้ประโยชน์สำหรับทุกคน เข้าสู่ระเบียบวาระแห่งชาติด้านการพัฒนา “เศรษฐกิจดิจิทัล” (๒) จัดตั้งกลไกการติดตาม การดำเนินงานด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (๓) เอื้อให้เข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และค่าบริการโทรศัพท์ที่ราคาถูกลง (๔) ส่งเสริมการผลิตอุปกรณ์และนวัตกรรมในระดับอุตสาหกรรม เพื่อให้สินค้าราคาถูกลง และลดการนำเข้า และ (๕) เร่งจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อคนพิการและผู้สูงอายุให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเสริมบทบาทในการสนับสนุนด้านมาตรฐาน ICT จัดทำมาตรฐานด้านการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ร่วมกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) และกระทรวง ICT รวมถึง ให้คำปรึกษากระบวนการจัดทำให้ผลิตภัณฑ์และบริการเป็นไปตามมาตรฐาน และเป็นหน่วยทดสอบความสามารถในการใช้งานตามหลักการ UI (User Interface) และ UX (User Experience)

๒) ด้านปฏิบัติการและบริการ ได้แก่ (๑) ส่งเสริมผลงานวิจัย และนวัตกรรมให้มีความหลากหลาย สนองต่อความต้องการของผู้ใช้งาน และนำสู่การพัฒนาเชิงพาณิชย์ (๒) จัดบริการด้านการประเมิน (Assessment service) การปรับและบำรุงรักษา การใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยี ให้กว้างขวางขึ้น (๓) จัดบริการสาธารณะการสื่อสารสำหรับคนหูหนวกที่ต่อเนื่อง เป็นบริการปกติที่รัฐต้องจัดให้แก่ประชาชน (๔) ส่งเสริมความรู้เรื่องการออกแบบที่เอื้อต่อการใช้งานของคนพิการและผู้สูงอายุ และ (๕) การทำงานเป็นเครือข่าย กับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อลดปัญหาความยากจน ส่งเสริมการทำงานให้คนพิการ และผู้สูงอายุ

๓) ด้านบุคลากร ได้แก่ (๑) ให้ความรู้คนพิการและผู้สูงอายุ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (๒) เพิ่มโอกาสให้คนพิการและผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในการพัฒนา และเพิ่มโอกาส การเข้าถึงสิทธิ เช่น สิทธิบริการการศึกษา สุขภาพ การทำงาน และบริการ ด้านสังคม เป็นต้น

ดังนั้น เทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีอิทธิพลต่อการจัดเทคโนโลยีเพื่อคนพิการและผู้สูงอายุ จึงควรขับเคลื่อน เพื่อนำไปสู่ยุทธศาสตร์ AAA ให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง และควรเริ่มทำในตอนนี้ ทั้งนี้ ถือเป็นโอกาสสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดผลได้จริงในโอกาสที่ประเทศไทย จะพัฒนาไปหลาย ๆ ด้าน ตามนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐

๔. เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา สรุปได้ ดังนี้

๑) ว่าที่ร้อยตรี ภราดร ธัญญาพันธุ์ สถาสถาปนิก : ประเด็น “Accessibility” ถือเป็นสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนที่จะสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้ ด้วยการออกแบบเพื่อทุกคน หรือการออกแบบที่เป็นสากล หรือ UD และ “for all” ซึ่งหมายถึงทุกคน และหากแปลตามช่วงชีวิตได้แก่ ตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บ และก่อนตาย โดยที่มนุษย์ทุกคนต้องมีความพิการ (disable) หรือทุพพลภาพ หรืออาการอ่อนแรง ดังนั้น ในช่วงชีวิตของทุกคนจะต้อง

มีอาการ disable ไม่ได้แยกว่าใครจนใครรวยต้องมีอาการ disable ทุกคน
ดังนั้น ประเด็น “Accessibility” จึงเป็นเรื่องของทุกคน

๒) นายมานิตย์ อินทร์พิมพ์ ภาควิชาครีเอทีฟดีไซน์และนวัตกรรมดิจิทัล
ต้องขึ้นได้ : ประเด็นปัญหาของระบบรถไฟฟ้าที่ยังมีอุปสรรค
ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ยกตัวอย่างกรณีรถไฟฟ้าสายสีม่วง ซึ่งเป็น
โครงการรถไฟฟ้าสายล่าสุดที่เพิ่งเริ่มเปิดใช้งานไปแล้วนั้น ก็ยังไม่สามารถ
ติดตั้งลิฟต์และทางลาดได้ครบทุกทางเข้าออกในทุกสถานี ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบ
งบประมาณการก่อสร้างกรณีทำครบทุกสถานี ใช้งบประมาณเพียง ๑ เพอร์เซ็นต์
ของงบประมาณโครงการทั้งหมด และในอนาคตอีก ๖ ปีข้างหน้า จะมีรถไฟฟ้า
ในกรุงเทพมหานครเกิดขึ้นอีกจำนวน ๑๐ สายเป็นอย่างน้อย ปัญหาต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นควรต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้ทุกคนรวมถึงผู้สูงอายุหรือคนที่
ต้องการใช้อุปกรณ์เป็นพิเศษ สามารถเข้าถึงและใช้งานระบบขนส่งสาธารณะได้
ดังนั้น จึงเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่า AAA จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไข
ปัญหาดังกล่าวข้างต้น และต้องการให้ AAA เกิดขึ้นโดยทันทีและมีความแข็งแข็ง
ควรกำหนดบทลงโทษ ควรมีมาตรฐานการตรวจสอบที่ชัดเจน และควรตรวจสอบ
ซ้ำเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงไปของสภาพแวดล้อมและสังคม

๓) นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช ประธานมูลนิธิสถาบันวิจัย
ผู้สูงอายุไทย : การออกแบบเทคโนโลยีและเครื่องช่วยผู้สูงอายุและคนพิการ
ราคาถือเป็นปัจจัยสำคัญ ต่อในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้เช่นกัน
หากอุปกรณ์และเทคโนโลยีต่าง ๆ มีราคาถูกก็จะช่วยให้ผู้สูงอายุและ
คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้
ควรออกแบบและปรับปรุงสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เข้าถึงได้อย่างสะดวก
มีศักดิ์ศรีและปลอดภัย อาทิ ติดตั้งราวบันไดเวลาที่การจัดประชุมสัมมนา เพื่อให้
ผู้สูงอายุที่ต้องขึ้นไปเป็นประธานในพิธีเปิดหรือขึ้นร่วมบนเวทีการ
ประชุมสัมมนาได้เดินขึ้นลงได้อย่างสะดวก รวมถึง การปรับปรุงสถานที่
ราชการ ซึ่งเป็นอาคารดั้งเดิมให้มีลิฟต์หรือทางลาด โดยนำเทคโนโลยีมาใช้

ในการออกแบบ เพื่อให้ผู้สูงอายุและผู้ที่มีความจำเป็นต้องเข้าไปติดต่อสถานที่ราชการนั้น ๆ สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและปลอดภัย และเห็นว่าการจัดทำกฎหมาย AAA มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๔) นางสาวปานจิตต์ แก้วสว่าง มุลนิธิผู้หญิง : ควรหยิบยกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เด็กผู้หญิง และสตรีพิการ รวมไว้ในยุทธศาสตร์ AAA โดยนำเป้าหมายที่ ๕ ของ SDGs คือ “Gender Equality” เข้ามาเป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA ด้วย นอกจากนี้ ควรพิจารณาถึงการออกแบบ AAA สำหรับในพื้นที่ความขัดแย้ง หรือสำหรับผู้ที่ประสบความขัดแย้ง ซึ่งมีทั้งคนพิการ ผู้หญิง และเด็ก อาทิ พื้นที่ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นต้น และควรออกแบบ AAA เพื่อสร้างระบบป้องกันความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กหญิงพิการ ให้สามารถเข้าถึงได้ สามารถปกป้องตนเองจากอันตรายได้ อาทิ การสร้าง Application บนระบบโทรศัพท์ที่จะสามารถป้องกันความรุนแรง และระบบเทคโนโลยี ที่จะสามารถป้องกันความรุนแรงทั้งในและนอกบ้านได้ เป็นต้น

๕) นายธิติพงศ์ อัครสมจิตร กลุ่มปฏิรูปประเทศไทยสู่ความยั่งยืน : ยุทธศาสตร์ AAA ยังมีอุปสรรคที่สำคัญหลายประการ อาทิ ปัญหาระบบผังเมืองของกรุงเทพมหานครที่ยังล้าหลัง ปัญหาระบบขนส่งสาธารณะทั้งด้านการเข้าถึงและใช้ประโยชน์และความปลอดภัย ปัญหาการประชาสัมพันธ์เพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง สำหรับประเด็นผู้สูงอายุ สภาพแวดล้อมทางด้านจิตใจก็มีความสำคัญไม่น้อยกว่าทางกายภาพ จะทำอย่างไรเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้ชีวิต ได้พูดคุย ได้ทำกิจกรรมกับลูกหลาน เพราะบ้านที่ผู้สูงอายุได้ใช้ชีวิตอยู่พร้อมหน้ากับลูกหลาน คือบ้านที่อบอุ่นที่สุด

๖) นายสว่าง แก้วกันทา ผู้อำนวยการมูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ : การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA มีโอกาสที่จะเป็นไปได้อย่างยิ่ง โดยขับเคลื่อนผ่านเครือข่ายกลุ่มคนพิการและเครือข่ายผู้สูงอายุที่มีแนวร่วมและสิ่งแวดล้อม

เดียวกัน เพื่อร่วมดำเนินการไปด้วยกัน ช่วยกันขับเคลื่อนผลักดันยุทธศาสตร์ AAA โดยทำให้คนพิการและผู้สูงอายุทั้งในเมืองและในชนบทได้เข้าใจถึงความสำคัญในประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ หากมีการให้ความรู้ และปรับทัศนคติให้ทุกคนในสังคมเข้าใจ โดยผ่านเครือข่ายที่มีอยู่ นั้น จะเป็นแรงสนับสนุน และช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA ให้สำเร็จได้อย่างแท้จริง

๗) นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ มูลนิธิพระมหาไถ่ : เห็นด้วยกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA โดยควรผลักดันให้มีการพัฒนายุทธศาสตร์ และประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายมาร่วมกันผลักดันให้เป็นรูปธรรม และเริ่มต้นดำเนินการในพื้นที่ พร้อมทั้งสนับสนุนการเพิ่มเติมสาระเรื่องการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ไว้ในร่างกฎหมายจัดซื้อจัดจ้าง นอกจากนี้ การจัดทำกฎหมาย AAA ควรมีเนื้อหาสาระในเรื่องแนวคิด ความเป็นธรรม ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ การมีส่วนร่วม ความเป็นสากล มาตรการส่งเสริม และพัฒนาในเชิงวิจัย และบทลงโทษ

๕. สรุปประเด็นสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

นายมณฑิร บุญตัน รองประธานคณะกรรมการสิทธิการสังคมฯ คนที่หนึ่ง และประธานคณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ ได้กล่าวสรุปประเด็นสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” สรุปได้ ดังนี้

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA หรือ Accessibility for All หรือ All for Accessibility นั้น จำเป็นต้องอาศัยสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน AAA ไม่ได้เป็นเพียงประเด็นทางสังคมเพียงอย่างเดียว ยังเป็นประเด็นทางเศรษฐกิจ อาทิ บริษัท Apple ได้หยิบยกประเด็นการเข้าถึงและใช้ประโยชน์นำมาใช้ในการออกแบบเพื่อทำให้่ง่ายสำหรับคนทุกกลุ่ม จนกลายเป็นจุดขาย และเป็นโอกาสสำคัญทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ปัจจุบันมีความพยายามจะบรรจุประเด็น Accessibility ให้เป็นประเด็นทางสังคมไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

จึงต้องการให้นำประเด็น Accessibility ไปอยู่ในประเด็นเศรษฐกิจด้วย เนื่องจากประเด็นด้านเศรษฐกิจเป็นประเด็นที่ผู้บริหารของประเทศให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

ในนามของคณะกรรมการสังคมฯ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมสัมมนา ทุกภาคส่วนที่เห็นประโยชน์ของการจัดสภาพแวดล้อมที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญของสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน และเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้น ทุกคนต้องสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ จึงเป็นที่มาของยุทธศาสตร์ AAA ที่ทุกท่านได้มาร่วมกันพิจารณา ร่วมกันแบ่งปัน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันรับผิดชอบในทุกขั้นตอน ทุกกระบวนการ เพื่อให้ยุทธศาสตร์ AAA เป็นจริงขึ้นได้ เพื่อนำยุทธศาสตร์ AAA ไปสู่การปฏิบัติ และเพื่อทำให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังอย่างแน่นอน

ในโอกาสนี้ ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้แสดงมติเห็นด้วยกับประเด็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ AAA ใน ๓ ประเด็น ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์ AAA ควรปรากฏอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
  - ๒) ยุทธศาสตร์ AAA ควรปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
  - ๓) สนับสนุนและผลักดันให้จัดทำกฎหมาย AAA และให้บังคับใช้ได้จริง
-

- ภาพบรรยากาศการสัมมนาระดับชาติ เรื่อง “เดินหน้ายุทธศาสตร์ AAA สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

ภาคผนวก

รายชื่อคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมณฑิร บุญตัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. คุณหญิงทรงสุธา ยอดมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายแถมสิน รัตนพันธ์ุ	กรรมการและที่ปรึกษา
๗. พลตรี จารึก อารีราชการณย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	กรรมการ
๑๑. รศ.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธีระวัฒน์ บุญยะประดับ	กรรมการ
๑๓. นายปรีชา วัชรากัย	กรรมการ
๑๔. พลตำรวจเอก พงศพัศ พงษ์เจริญ	กรรมการ
๑๕. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม	กรรมการ
๑๖. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	กรรมการ
๑๗. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๘. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	กรรมการ
๑๙. พลเอก อุดลยเดช อินทะพงษ์	กรรมการ
๒๐. พลเอก อรุณ สมตม	กรรมการ
๒๑. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	กรรมการ
๒๒. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	เลขาธิการคณะกรรมการ

รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ
และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

๑. นางจิราภรณ์ เล้าเจริญ	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๒. ดร. เฉลิมชัย ยอดมาลัย	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๓. นางสาวเบญจวรรณ อานเป็รื่อง	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๔. นางพวงแก้ว กิจธรรม	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๕. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๖. รศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๗. ดร. อธิพล ปรีดีประสงค์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๘. นายนิวัฒน์ กาญจนภูมินทร์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๙. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๐. นายวงศ์พันธ์ ฦฉัณยพัฑ	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๑. นายวิญญู พิทักษ์ปกรณ์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๒. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
๑๓. นางอาทิตยา นรารวัชร	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๔. นางนฤมล ล้อมทอง	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๕. นายกันติพจน์ ศรีบุญรัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๖. นางสาวฐาปนีย์ สุขสำราญ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๗. นางฉันทภัทร นิธิธีรพัชร	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๘. นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๑๙. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๐. นายเอกพิทยา เอี่ยมคงเอก	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

รายชื่อที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์คณะกรรมการ

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการธิการ

๑. นางกัระณา สุขมาวงศ์
๒. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร
๓. นางจันทิรา กิตติจิตติกุล
๔. นายนิติ ถาวรวิชัย
๕. นางผาณิต พูนศิริวงศ์
๖. นางเพ็ญพัทธ์ ศรีทอง
๗. ดร. สมบูรณ์ วรารักษ์บัณฑิต
๘. นางรัตนา ตฤณารังสี
๙. พลตำรวจโท สันติ เพ็ญสุตร
๑๐. นายสุรวัฒน์ ชมพูพงษ์
๑๑. นายอโณทัย ฤทธิปัญญาวงศ์
๑๒. พลโท อัครชัย จันทระโตษะ
๑๓. พลอากาศตรี อิทธิพร คณะเจริญ

รายชื่อคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก และเยาวชน

๑. คุณหญิงทรงสุภา ยอดมณี	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลตำรวจเอก พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นางเพ็ญศรี เคียงศิริ	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๔. รศ.ดร. คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์	อนุกรรมการ
๕. นางรัชกร เหมะจันทร์	อนุกรรมการ
๖. นายภูมิสรรค์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
๗. นางเทพวัลย์ ภรณวลัย	อนุกรรมการ
๘. นายบุรินทร์ สุขพิศาล	อนุกรรมการ
๙. นางนฤมล ล้อมทอง	อนุกรรมการและโฆษก
๑๐. นายกันติพจน์ ศรีบุญรัตน์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นายแถมสิน รัตนพันธุ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. รศ. จินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. รศ.ดร. อาชัญญา รัตนอุบล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. ดร. สมบูรณ์ วรหะบัณฑิตวิทย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. นายวิญญู พิทักษ์ปกรณ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นายเศรษฐา ศิระฉายา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นางธันท์ธร นิธิธีรพัชร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นายเฉลิมชัย ยอดมาลัย	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. นายรณฤทธิ์ มงคลรัตน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๒. นางสาวริน ลิขิตาภรณ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๓. นายโชติเวชญ์ อึ้งเกลี้ยง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการเด็ก และเยาวชน

๒๔. นายพันธุ์ เจตนลิน ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๕. นางสาวพรทิพย์ เตชะสมบูรณาภิจ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๖. นางสาวณอมขวัญ ฦ ป้อมเพชร ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๗. ประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๘. นายวงศกร ภู่ทอง ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๙. นายอิทธิพล สงวนดีกุล ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการกิจการสตรี

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสุชาดา นันทะพานิชสกุล	อนุกรรมการ
๕. ดร. สุชาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	อนุกรรมการ
๖. นางสุทธี เมธีประภา	อนุกรรมการ
๗. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	อนุกรรมการ
๘. ดร. สืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	อนุกรรมการ
๙. นางรัตนา สัยยะนิฐี	อนุกรรมการ
๑๐. พลตรี วีระศักดิ์ นาทะสิริ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางกิระณา สุมาวงศ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. นายเกียรติศักดิ์ เทพมตุงพร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายสุรวุฒน์ ชมภูพงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. ทพ.ดร. อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นางฐิตะตะวัน เฟื่องฟู	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นางกรรณิการ์ จรัสอุไรสิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นางสาวฐาปนีย์ สุขสำราญ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๑. นางสาวเบญจวรรณ อานแปรื่อง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๒. ศาสตราจารย์ วันทนีย์ วาสิกะสิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๓. นายราชันย์ บุญธิมมา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการกิจการคนพิการ

๑. นายมณฑิร บุญตัน ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง
๓. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ อนุกรรมการและที่ปรึกษา
คณะอนุกรรมการ
๕. นางสาววันทนีย์ พันธชาติ อนุกรรมการ
๖. นายวิฑูต บุณนาค อนุกรรมการ
๗. นางอาทิตยา นรารวัชร อนุกรรมการ
๘. นายรัตน์ กิจธรรม อนุกรรมการ
๙. นางพวงแก้ว กิจธรรม อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐. นายธีรยุทธ สุคนธวิท อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. นายต่อพงศ์ เสลานนท์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. แพทย์หญิงวิษรา รั้วไพบูลย์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นางเบญจา ชลธารินทร์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. นางพิมพ์า ขจรธรรม ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. นายศุภชีพ ดิษเทศ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๙. นายอนุชา รัตนสินธุ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒๐. นายประกาศิต กายะสิทธิ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

**คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการเตรียมความพร้อม
เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในมิติทางสังคมและความมั่นคงของมนุษย์**

๑. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. พลเอก ธีระวัฒน์ บุญยะประดับ	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก อรุณ สมตน	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. พลเอก บุญลือ วงษ์ท้าว	อนุกรรมการ
๕. นางธิดา ศรีไพพรรณ์	อนุกรรมการ
๖. นายนิวัฒน์ กาญจนภูมิินทร์	อนุกรรมการ
๗. ศาสตราจารย์พินิจ กุลละวณิชย์	อนุกรรมการ
๘. นาวาโท สมพล มหาสิงห์	อนุกรรมการ
๙. นางสาวอรุณโรจน์ เลี่ยมทอง	อนุกรรมการ
๑๐. นางเมธินี รัตสาร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. รศ.ดร. อาชัญญา รัตน์อุบล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. ดร. พรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. นายวงศ์พันธ์ ณิชยพัทธ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. ดร. สมบูรณ์ วรหะบัณฑิตวิทย์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. พลอากาศตรี อิทธิพร คณะเจริญ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. นายสุรศักดิ์ นันทวิริยกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ออกแบบและพิมพ์
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๗๒, ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๗๕

